

CYKLING

GENOM KALKSTENSBROTT OCH VALLMOFÄLT

Den karga naturen på norra Gotland lämpar sig utmärkt att upptäcka från cykelsadeln. Den solsäkra och platta ön slutar aldrig att förvåna med nya äventyr alldeles runt hörnet.

AV JOHAN AUGUSTIN

Norra Gotland är perfekt som cykeldestination med garanterat många naturupplevelser.

Martin Holth Johannessen har tagit med sig cykeln från Stockholm.

Varför inte fylla på energidepåerna med smultron som växer vilt längs vägen?

Det går att uppleva cyklingen på Gotland även från en cykelvagn.

”

Vi passerar gulmålade Gotlandshus, stenmurar och böljande röda vallmofält.

Ska man välja landsvägscykel eller mountainbike på Gotland? Cykelkompisarna Maria Modig och Rickard Starck har valt en av varje när de kommer cyklandes från Visby till Fleringe på norra delen av ön. Båda är med i Ringmurens Cykelklubb och cyklar för ”att kroppen mår bra” och för Rickard som har problem med knäna är det ”ett bra komplement till styrketräning”.

– Vi pratar, umgås och får motion samtidigt som vi cyklar, fyller Maria i.

Hon understryker vikten av att hålla igång när man blir äldre.

– Många lever passiva liv. Jag är 43 och ibland när jag ser mig omkring bland personer i min egen ålder undrar jag vad som har hänt.

Ringmurens Cykelklubb har 180 medlemmar och på lördagar brukar ett gäng samlas och cykla ihop. Idag är det söndag i mitten av juli – och den gotländska högsäsongen pågår för fullt. Det märks emellertid inte, inga bilar eller andra

cyklister syns till när vi cyklar norrut längs sjön Bästeträsk. Vi följer Marias tips och håller oss borta från de stora länsvägarna, som är numrerade 146 – 149 på den norra delen av ön, för att istället välja mindre vägar. Vi passerar gulmålade Gotlandshus, stenmurar och böljande röda vallmofält.

– Vilken tur, jag visste inte att det växte vallmo här! ropar Maria.

Fortfarande ingen trafik. Vi cyklar i bredd och pratar, bildar led så fort bilar dyker upp. Den kalkrika jorden ger näring åt örter som växer höga i vägrenen. Rickard stannar och plockar smultron i ett dike. De har cyklat mycket de senaste tjugo åren och båda är inflyttade från fastlandet – Maria från Linköping och Rickard från Stockholm. I dag avverkar de tolv mil på sammanlagt sex timmar. Maria har lärt känna skogsstigar genom en ”expert” i cykelklubben som känner till de flesta av öns stigar. Vi tar av in på en stig; ”det gäller att hålla balansen med hela kroppen när man kör mountain-

Maria Modig och Rickard Starck cyklar gärna tillsammans på norra Gotlands ödsliga vägar.

Lena Björklund Olofsson är på Gotland för första gången och deltar i en guidad cykeltur.

Får och lamm håller vegetationen i schack på Bungenäs.

Ludvig Olsén trotsar nerverna och hoppar ner i det nedlagda kalkbrottet vid Smöjen.

bike”, slänger Maria ur sig när hon kör en snabb runda i skogsdungen.

Vi fortsätter på en asfalterad småväg norrut, det platta landskapet och den svaga sydvästliga vinden gör cyklingen behaglig och lätt. Efter ett par timmar ökar Maria och Rickard farten och tar riktning mot Visby igen.

Konflikter mellan bilister och cyklister ökar på många håll i världen, framför allt i städerna, men på Gotland känns det som att cyklarna äger vägarna och bilarna lämnar snällt företräde. En plats har dock tagit det hela ett steg längre.

HÄR ÄR ENDAST CYKLAR TILLÄTNA

Längre österut, alldeles intill Färösund sticker en halvö ut i Östersjön. Bungenäs var tidigare övningsområde för militären som har lämnat kvar bunkrar och byggnader penetrerade av kulhål. Innan dess var platsen Gotlands största kalkbrott – även det med tydliga spår efter sig som exempelvis övergivna skorstenar. Ett par

hundra får håller landskapet öppet, och kalkstensvägar skär genom halvön ner i kalkstensbrottet – som nu är delvis vattenfyllt – och vidare upp på klippavsatser där mark är till salu och privatpersoner bygger om bunkrar till moderna sommarhus. Biltrafik är inte tillåten på Bungenäs, istället får besökare låna slitna militärcyklar som fått ansiktslyft. Tallskogen med de blommande örterna och de vita runda stenarna som bildar stränder längs kusten ger en känsla av att man befinner sig utomlands, på någon ö i Medelhavet snarare än i Sverige. Det karga och öppna landskapet, som med avsaknad av trafik ger tystnad och ro. Några andra som trivs på norra Gotland är Martin Holth Johannessen, 33 och hans fru Linda Sjögren, 35 som har tagit med sina racercyklar från Stockholm. De gillar ”kombon av sol och idrott på Gotland”.

– Dessutom är landskapet så vackert med den speciella floran som växer i den kalkrika

jorden, säger Martin.

Båda är vana cyklister i hemstaden, Linda cykelpendlar dagligen omkring tre mil fram och tillbaka till jobbet i Stockholm city. Nu är hon gravid i femte månaden men det utgör inget problem för att fortsätta cykla menar hon. Inte heller tvååriga dottern Stine blir ett hinder – hon åker med i cykelvagnen som är fastspänd i någon av föräldrarnas cyklar. Får Linda välja cykellandskap blir det givetvis Gotland framför huvudstaden. Hon kom dit för första gången redan som tonåring – för tjugo år sedan – och återkommer alltid till Gotland.

Hallshuk på öns nordligaste udde har många mysiga smultronställen med utsikt över havet och stenstränderna. Dit är det fyra mil från Bungenäs – en lugn cykeltur på småvägar som paret beräknar tar omkring två timmar. I kväll ska de på fest hos vänner vars tomt de ska tälta på. Innan dess väntar grusvägar genom ett till stor del folktomt landskap. Dofterna av vilda

örter, fågelkvitter och det gotländska ljuset, behöver man vara mitt i för att uppleva på riktigt.

– Genom cykling kommer naturupplevelsorna direkt till dig och det gör de inte när man åker i en bil, konstaterar Linda.

Det finns fler gamla uttjänta kalkstensbrott på Gotland, varav ett lockar till sig äventyrstinna personer mer än andra.

ÄVENTYR VID SMÖJEN

Äventyrsguiden Berra Marcusson leder gruppen av mountainbikecyklister genom det karga kalkstenslandskapet vid Smöjens nedlagda kalkbrott. Han har varit äventyrsguide i tolv år och är van vid att guida på norra Gotland och anpassar tempot och distans efter grupperna.

– En typisk tur varar i två dagar med en grupp på omkring tio personer, förklarar Berra.

Den här gruppen är ute en vecka. De cyklar förbi det vattenfyllda kalkbrottet där en över-

given industribyggnad bildar ett hopptorn. Tjugofyraåriga Ludvig Olsén tittar ner på det mörka vattnet – minst tio meter under taket där han befinner sig. Efter en lång tvekan tar han sats, springer ut genom luften, och ger ifrån sig ett vrål av glädje innan han bryter i genom ytan.

En annan av cykelgruppens deltagare, Lena Björklund Olofsson från Umeå ser nyfiket på. Trots att hon rest mycket är det första gången hon besöker Gotland.

– Det har varit en dröm att komma hit och nu fick jag ett presentkort till en veckas guidad cykeltur, förklarar hon.

Tufft underlag som is och snö är hon van vid eftersom hon gärna cyklar året runt hemma i Umeå. Förutom den flacka landskapsbilden skiljer sig cyklingen på Gotland åt på en annan punkt:

– Insekterna är få. Och här finns ingen mygg, men det gör ju inget å andra sidan, säger hon med ett leende. 🦋

FAKTA

Gotland

Det bor 57 000 människor på Gotland. 800 000 turister besöker årligen ön.

TA SIG DIT

Färjor till Visby går från Nynäshamn och Oskarshamn. Resan tar omkring tre timmar och priset varierar beroende på säsong, linje och avgångstid. Biljetter går att hitta från 95 kronor/enkelresa. En enkelresa med bil och fem personer finns från 875 kronor.

destinationgotland.se

Flyg till Visby från Bromma tar omkring 45 minuter och kostar från 800 kronor/enkel resa. gotlandsflyg.se

Högsäsongen sträcker sig från maj till september.

CYKELUTHYRNING

För cykeluthyrning över hela Gotland (både landsväg och mountainbike) finns Gotlands Cykeluthyrning i Visby. 7-växlad cykel kostar 135 kronor/dygnet, en mountainbike 200 kronor/dygnet, gcu.se. För cykelguiden Berra Marcusson, mcraft.se

BOENDE

På Bungenäs finns ett minihotell som kostar 1 500 kronor/dubbelrum (inklusive frukost). Den gamla officersmässen Bungenäs Matsal serverar lokala maträtter som hamnat i White Guide. bungenas.se

Scandic Visby ligger bredvid färjeläget, nära centrum. Ett dubbelrum under högsäsong kostar runt 2 000 kronor inklusive frukost.

scandichotels.se/visby

För allmän Gotlandinfo och bokningar, destinationgotland.se

SUGEN PÅ ANDRA AKTIVITETER?

Gotland Active Store anordnar bland annat tryffeljakt med tryffelhundförare, havsfiske och örnsafari. gotlandactive.se

Medeltidsveckan anordnas vecka 32, huvudsakligen i Visby. Riddare, gycklare, armborsttävlingar, tornerspel och marknader är något av allt det som besökaren får ta del av. medeltidsveckan.se

Vecka 33 är det deckarfestival: Crime-time Gotland, där besökare kan få möta sin favoritförfattare, delta i mordvandringar och skrivarkurser. Kostar från 595 kronor. crimetimegotland.se

Vecka 34: Gotland Art Week som har över hundra utställningar och arrangemang över hela ön. gotlandartweek.se